

praktični postavi gre se le za posamezne določbe in ne za rešitev celega vprašanja; pri katerem se le počasi lahko napreduje.

Predlog je bil potem sprejet tudi pri drugem branju. To bi bila torej vsaj nekoliko pomoč v hudi sili in s tem večjim veseljem jo moramo pozdraviti, ker je kaj takega pri nas zelo redko, in v hudi sili se človek prijemlje in lovi tudi za najslabšo bilko, da ne utone. Bog daj, da bi tej postavi sledile druge, ki bi vsaj rešile to, kar se je ter znova podprle in popravile steber, ki se nevarno maje na vseh straneh. Milijoni in milijoni pridnih pa revnih gospodarjev bodo z vedno hvaležnostjo gledali na Dunaj, od koder bi imeli pričakovati toliko in toliko, a čakajo skoro navadno zastoj. S.

Cerkvene zadeve.

Cerkvena glasba.

»Venček cerkvenih pesmi in napevov za sveti božični čas.« — Na spodbudo častitega gospoda doktorja Antona Medveda je gospod učitelj Valentin Šolcer v Razborju pri Slov. Gradcu 21 za prosto ljudstvo primernih pesmi Virka, Marna in drugih pesnikov za sveti božični čas nabral, katero zbirko je preč. lavantinsko knezoškofijstvo dne 17. vinotoka 1895 s števil. 2978 dovolilo tiskati dati.

Te lahko razumljive, kratke pesmi bile bi za cerkve sposobne, v katerih se posebne pesmi o praznikih pri darovanju do cela izpojo. V cerkvenem duhu sestavljeni prosti, lahki in dobro ubrani napevi k tej pesemski zbirki so večidel lastno, marljivo delo znanega skladatelja g. V. Šolcerja, nekateri pa predelani ali stari, oziraje se na narodno-cerkvene razmere po slov. Štajarskem. Pesmi in napevi so ločeni; slednjim so pridejani še napevi k najnavadnejšim blagoslovnim pesmam za ljudsko cerkveno petje.

Ker »Venček cerkvenih pesmi in napevov za sveti božični čas« dosti izbira za praznike od božiča do svečnice in so veščaki tudi to delo priporočbe vredno spoznali, bi naj zatorej tudi ta skladba g. V. Šolcerja častiti duhovščini, gospodom učiteljem in organistom dobro došla.

Partitura s pesmarico po pošti za 2 K 20 h dobi se pri gosp. Valentinu Šolcerju, učitelju v Razborju pri Slovenjgradcu, kateri še tudi nekaj komadov »Maša za mrtve« v zalogi ima.

Naročila z denarji se naj kar najprej pošljejo, da bo mogoče gg. naročnikom »Venček« takoj v začetku adventa doposlati.

Nov »Requiem«. — Missa pro defunctis (Requiem) za mešani zbor, ali pa enoglasno z orgljami, zložil Ign. Hladnik op. 23. Cena s poštnino 42 kr.; dobi se pri skladatelju v Novem mestu, Dolenjsko. Requiem je zložen tako, da prvi glas obsega le od *d—d*, z ozirom nato, ker poje requiem navadno orglavec sam. Hladnikov slog je dovolj znan, in tudi to delo priporoča značajnost, melodijoznost in prikupljiva harmonizacija, in dobro predavan bode napravil najboljši vtis, zato ga vsem orgljavcem priporočamo.

Gospodarske stvari.

Viničjak ali pikolo.

(Konec.)

3. Iz lastne skušnje ti naznamim tretji način, delati viničjak. Trop razderi, tropine razmeči po stiskar-

nici, ali kar je še boljše, vrzi jih v kad, če jo imaš; nanosi vode, pusti blizu dva dni ter večkrat premešaj. Voda vse snovi poišče, kislino popije, čreslovino iz mehuncev in pecljev povzije, in dobiš rjavo, moštu podobno tekočino po enkratnem stiskavanju. To spravi v sod, da zavreje in se usede. Ob novom letu pri pretakanju vina to najprej pretoči v večjo posodo, pa vse drože iz vinskih sodov tu noter vlij; konec lebruvarija pa zopet pretoči. To pijačo bodo kopači radi pili, posebno če jim še malo kalnega vina dotočiš. Ako ti tega viničjaka še kaj ostane ter ga še enkrat pretočiš, bo tudi za-te ugodna pijača v vročem poletju; že vsaj, ako pri vsakem pretoku vina mu gošče priliješ. Tropine in drože so potem seveda za nič. Saj ti več hasnejo, ko če bi jih bil za žganjico porabil, ker si dobil mnogo in zdravo pijačo.

4. Najboljši način narejati pijačo mi je pa naznanil moj prijatelj, rekši: »Jaz vina ne smen piti, vse neprilicne prikazni mi učinja. Zato sem napravil pijačo na ta način. Letos sem našel veliko jabolčnice, in ko bom o Božiču vino pretočil, bodem na drože vinske takoj natočil jabolčnico«. Jaz pa mu zavrnem: »Prijatelj, tvoje poharsko vino je res presilno; ako pa tako narediš, boš imel za žejo in zdravje najboljšo pijačo. Tudi jaz pri obiskovanju le za to pijačo prosim«.

Se boljše pa boš zadel, ako jeseni to že s tropinami storiš, da jim namesto vode tolkle priliješ, pozneje še drože vliješ in nekatere kratki pretočiš. Zato kupi od vseh mejašev tropine in drože, ako jih prodajo, in napravi si tak viničjak, ki ga boš rad pil po zimi pa tudi v poletni vročini.

Star Afrikanec, kristijan, leži na smrt bolan v utici, s trnjem pokriti, ko pride katoliški misijonar na svojem potovanju do tega reveža, in ga takoj začne pripravljati za smrt. Potem pa se siromak milo potoži in svoje reve razodene, govoreč: »Oče duhovni! Jaz sem imel ženo, in sem jo ljubil; zdaj je že mrtva. Imam otroke, pa od treh let, kar se smrti bližam, ne pride nobeden k meni, da bi mi rekel: »Oče, tu imate banansko vino, pijte; tu imate sol za hrano. Tako sem v svoji revii celo zapuščen.« (Kath. Miss. 1895, 2, 43.) — V sedanjih slabih časih se še celo med nami utegne zgoditi, da otroci svojim starim roditeljem, ali da sosedi bolnikom po stari navadi ne morejo pri obiskavi vina s seboj donesti. Zato pa pridelujmo na zgoraj omenjene načine zdravo pijačo, da si žejo ugasimo, tujcu pa vsaj dobro voljo in ljubezen skazemo, ko bi mu radi boljše postregli, pa nam ni mogoče, dokler nam ljubi Bog gorice zopet obilnejše ne blagoslovi. S. G.

Sejmovi. Dne 23. novembra v Poličanah (za svinje). Dne 25. nov. pri Sv. Marjeti ob Pesnici, v Ločah, Vildonu in Kaniži pri Ptuj. Dne 27. nov. v Imenem (za svinje). Dne 28. nov. na Bregu pri Ptuj (za svinje).

Dopisi.

Iz Gradca. (Nekaj o zavarovanju.) Cerkevno predložitvo Sv. Benenikta v Slov. goricah je tožila delniška družba »Franco Hongroise«, da naj izplača večjo premijo s petimi odstotki obrestij in povrne sodnijske stroške. Sedanji č. g. župnik je namreč, ne oziraje se na zavarovalno polico, katero je »Franco Hongroise« l. 1882. na 10 let napravila, cerkev z vsemi rečmi zavaroval pri »Unio catholica« in ustavil nadalnje plačevanje letne premije družbi »Franco«. Pravda o tem je tekla eno leto in končala s tem, da je tožbo »Franco Hongroise« odbilo pri obravnavi dne 12. nov.

1895 c. kr. mestno del. okrajno sodišče v Gradcu in družbo obsodilo na plačilo sodnijskih stroškov. »Franco Hongroise« je zastopal g. dr. vitez pl. Artens, cerkveno predstojništvo pa Slovenec g. dr. Klasinc, ki je zlasti ugovarjal, da vsled postave z dne 7. maja 1874, drž. z. št. 50 v dokaz pravnih opravil za kako cerkev ali cerkven zavod morajo podpisati cerkveni predstojniki in vsaj dva uda v § 41 preskrbljenih cerkvenih zastopnikov, da se nadalje s temi cerkvenimi zastopniki brez dvombe razumejo tako zvani cerkveni ključarji ali cekmeštri. Temu govoru so ugodili in tožiteljco družbo z njeno zahtevo odbili in obsodili na plačo sodnijskih stroškov. Iz te utemeljene sodbe se torej jasno razvidi, da se vse take zavarovalne pogodbe o cerkvenem premoženju vsak čas lahko pretrgajo od cerkvenih prestojništvev, in da desetletni sklep nima v sebi nikake pravno veljavne pogodbe.

Od Sv. Križa blizu Ljutomera. (Zakaj imamo pri nas žandarmerijo? Tako vprašamo c. kr. žandarmerijsko poveljništvo, pa tudi slavno c. kr. okrajno glavarstvo ljutomersko. Dne 14. novembra predpoldan je bilo pri nas v Križevcih zapisovanje novincev za vojasko zbirko. Prišli so fantje skupaj iz več vasij in vrhu tega tudi oni iz slavnega Veržaja. Že pri prihodu Veržencev je bil tak krik in drtje, da groza. Temu razsajanju pa ni bilo od 9. ure do 1/2 12. opoldne več konca, ne kraja. A pri samem kriku ni ostalo. Fantje so začeli drug drugega psovati, kleti, suvati in celo s kamenjem in z noži groziti. No, ubogi Križevčanje, zakaj pa imate gg. žendarme? Res, mi jih imamo že več let. Zakaj? To vé sam Bog in pa nekdanji c. kr. okrajni glavar Max Nevin, ki jih je sem postavil. Mi pa ne vemo, zakaj jih imamo. Kajti eno je gotovo, da jih nikdar tam ni, kjer bi imeli biti. Tudi pri tej praski jih ni bilo. Bog ve, kje so bili? Mogoče, da so se pred množico fantov iz strahu zaprli v svojo sobo ali pa so morali pošto »vahtati,« — kakor je to navada enega. — Le eno je gotovo. Oni se niso prikazali, ampak prepustili so nalogo, te nemirneže razgnati, nekaterim poštenim križevskim kmetom. Čast tem! No, mogoče, da se pa bodo zopet izgovarjali, da jih občinski predstojnik ni poklical. A kakor se je slišalo od predstojnika samega, bil je pri njih in jih prosil, da naredijo mir. Ali oni so se izgovarjali, da gredo še le tedaj med fante, če jih bo že par na tleh ležalo, ker oni niso policaji ali redarji. Če res ni njih dolžnost, skrbeti za mir in red v naši fari, potem pa naj slavno glavarstvo tukajšnje postajo prestavi kam drugam. S tem denarjem pa, ki ga moramo zavoljo tukajšnje postaje več plačevati, najeli si bomo posebnega občinskega policaja, in tako si bomo, kakor do sedaj, tudi še za naprej sami skrbeli za red.

S Slatine (Kaj delajo nemške klopi v Vitanju?) [Dalje]. Prva gostilnica na vitanjski nemški zemlji se glasi »Stenitschnig Gasthaus«. Ime je sicer pošteno slovensko, napis sevé ne sme biti drugačen, kakor nemški. »Bog zna, ali znajo tukaj slovenski?« si mislim, ko stopam po lesenih stopnicah v gostilnico. Z nekakim strahom rečem: »Dajte mi četrto litra vina pa kos kruha!« — »Prosim, malo počakajte,« se je glasil prijazen odgovor. »Kaj znate slovenski?« poprašam. »Za božjo voljo, kako pa bomo govorili, saj smo Slovenci!« — »Ste Slovenci, ste; napis pa imate zunaj nemški, se odrežem.« Če bi imela pa slovenski napis, ne pridejo k meni v gostinico nemški gospodje, mi odgovori postarana ženica. »Mati, ta je pa bosa. Če bote točili dobro kapljico, bodo tudi Nemci prihajali k vam, naj si bo napis slovenski ali nemški.« Ta žena ima dobro srce, če tudi je napis nemški. Ko se nekoliko okrepcam, pa vprašam: »Mati, ali mi znate povedati,

kje so tiste nemške klopi, ki so jih nedavno pripeljali v vitanjsko mesto ali trg?« — »Slišala sem nekaj o teh klopéh; vendar ne vem, kam so jih djali. Ta mož le, ki ravno zdaj semkaj prihaja, vam bo znal povedati, kje jih imajo.« Tu stopi v izbo mož majhne, čvrste postave, bistrih očij in rjavkastih brk. »Bog zna,« si mislim »je-li je Slovenec ali Nemec?« Dozdeva se mi, da sem ga že videl nekje na Slatini? — Vprašam ga torej: »Prijatelj, niste vi hodili že po Slatini?« — »Sevé, da sem že večkrat bival tam doli; še to poletje dalje časa. Moje ime je: Štefan Kline; kdo ste pa vi?« — »Jaz sem Slatinčan Janko s Slatine, pa sem prišel po svojih opraviilih semkaj. Ste vi iz Vitanja doma?« — »Sevé, da sem!« — »Bi mi vedeli povedati, kako se godi tistim nemškim klopem, katere so s Slatine prepeljali v Vitanje za novo nemško šolo?« — »A tiste nemške klopi! Kaj jih želite imeti nazaj na Slatino? Kako radi vam jih zopet prepustimo. Saj drugega niso napravile tukaj, kakor velik prepir po vsem vitanjskem trgu.« — »Zakaj pa?« vprašam moža, katerega precej spoznam za Slovenca, »ali niso ljudje z veseljem pozdravili nemške šole in niso radovoljno v njo poslali svojih otrok?« — »Kaj še neki! mi odgovori; ko bi ti bogataši ne bili tako grozno strahovali svojih žagmojstrov in oferjev, saj bi ne bili imeli skoraj nobenega otroka v novi nemški šoli. Pa ta dva velika Nemca sta grozila, da bodo njihovi ljudje službo zgubili, če svojih otrok ne pošljejo v nemško šolo, so pa siromaki morali ubogati. Nekateri so se njim pa vendar ustavili in teh gotovo ljubi Bog ne bo zapustil.« — »No povejte mi, Kline, ali so tudi kaj kmečkih otrok v to šolo nalovili?« — »Kaj še neki! Kaj mislite da so nasi kmetje take šleve, da bi Judežu otroke izdajali? Le enega siromaka so ujeli tamgori v Doliču. Drugi so pa vsi fige pokazali našim nemščuhom.« — Med tem se pa spraviva na pot proti vitanjskemu trgu ter se pogovarjava o razmerah po Vitanju in Slatini. »Zdaj sva sredi trga, mi reče moj novi prijatelj, in tamle je nova nemška šola; tam so tiste vaše nemške klopi.« Šolska sobana je v pritličji; noter nisem mogel, bi me najbrž tudi ne spustili, če bi bilo Nemcem znano, da sem se tudi jaz debelo smejal v pest, ko so te klopi peljali s Slatine. »Ali pa prebivajo res sami Nemci po vitanjskem trgu?« sem vprašal na dalje Štefana Klinca. »Kakšni Nemci so ti ljudje; saj večina jih še dobro nemški ne zna! Janko, poglej napise na hišah!« Zdaj greva še enkrat po trgu gor in dol. Jaz si pa zapisujem imena na teh napisih; toda glej; sama pristna slovenska imena: Slinker, Jaklin, Vodusek, Golež, Krajnik, Pučnik, Toplak, Pirh, Jankovič, Kukovič. »Ali niso ta imena vsa slovenska?« me vpraša Štefan; pa če greva tje gor v Vitanjsko vas, tam najdeš imena: Tepej, Kokošinek, Grile, potem zopet dvakrat Jaklin. Ali so to Nemci? — »Pa mi povej, Štefan, ali se rajtajo vsi ti možje med Nemce?« — »Par slovenskih poštenjakov je že tudi med njimi, n. pr. klobučar Jankovič pa kamnosek Grile — drugi pa res trdijo, da so nemške krvi.« — »Kaj pa, če prideš k tem Nemcem v štacuno ali pa v gostilnico, te razumejo, če jim pokažeš groš, pa jih nagovoriš po slovenski?« — »Pa kako dobro ti znajo takrat slovenski! Stavim glavo, da nobeden izmed njih ne bo obmolnil, kečar mu pokažeš denar, če ga tudi nagovoriš po slovenski.« — »Štefan, ali pa ne bi kazalo, ko bi se naselil slovenski trgovec v Vitanju? Kaj praviš, bi ga vaši kmetje podpirali?« — »Sevé bi ga podpirali, pa kako radi! Ko bi ga le Bog prinesel od kod semkaj!«

(Dalje prih.)

Iz Celja. (Martinov večer), katerega je priredilo »Celjsko pevsko društvo« v nedeljo v vrtnem salonu hotela »pri zamorcu«, se je obnesel prav povoljno, vkljub temu, da smo videli med navzočimi mnogo

tacih gospodov in rodbin, katerih ni bilo in dasi se je smelo pričakovati, da pokaže celjsko slovenstvo svoje simpatije mlademu društvu ravno pri tej priliki, ko je nastopilo prvokrat javno. Tudi rasposlana jako ukusna vabila so nam privabila komaj petorico zunanjih rodoljubov ter z obžalovanjem zabeležimo tako pičlo zanimanje za društvo, katero je za razvoj socialnega življenja med vsemi slojevi celjskih Slovencev zelo pomembno. Zbralo se je sicer lepo število gostov, a smelo smo jih pričakovali najmanj še enkrat toliko. Vspored se je izvršil jako precizno ter so bili pohvaljeni vrli pevci za prednašane zборе obilo. Mnogo smeha je pouzročil šaljivi čveterospev »Ribniška« ter se nadjamo, da nam preskrbi odbor ob priliki zopet kaj enacega. Po vsprejemu se je izžrebala pitana »Martinova gos« ter s tem zaključil oficijelni del. Med prosto zabavo so se oglasili še pevci večkrat in mladi svet si ni mogel kaj, da se ne bi bil tudi malo zavrtel. V obče smemo biti torej zadovoljni ter je želeti, da bi se v bodoče enake veselice v obilnejšem številu obiskovale, z ozirom na to, da pouzročajo priprave tudi mnogo stroškov in truda. Na svidenje torej na Miklavžev večer!

Iz slovenjgraškega okraja. (Davko plačevalci, pozor! Domače zavarovanje.) Na političnem shodu v Slov. Gradcu dne 13. okt. nam je priporočal naš g. državni poslanec Fr. Robič, naj se posestniki oglasimo pri zemljemercu, kadar pride zaradi pregledovanja zemljiškega katastra v občino. Omenil je g. poslanec, da v neki občini pri Mariboru nihče ni prišel k županu, ko se je v tej stvari ondi mudil zemljemerec, in so tako pritožbe pri uradu prve vrste izostale. Žalostno! Še bolj žalostno pa je pri nas, kjer nismo mi posestniki krivi, ampak gosposka, ker nam nič ni naznanila, kdaj da k nam pride zemljemerec! Zato prosimo naš slavnj okrajni odbor, naj pozveduje, pri kolikih občinah je brez naznanila bil zemljemerec v rečeni zadevi, da se potem skupno pritožimo. — Davno smo že izračunili, da od našega denarja, ki za zavarovanje proti ognju roma v druge dežele, niti četrti del ne pride nazaj. Zato bi bilo dobro, naj bi se v goratih občinah, kjer ni vasij, osnovale domače zavarovalnice. Njih delokrog naj bi bil razširjen na dve ali tri občine, ali pa na celi okraj. Seveda bodo agenti raznih zavarovalnic ljudi plašili, ali tacega združenja nihče ne more zabraniti. Kadar poteče čas odpovedi pri ptuji zavarovalnici, bi pa k tej domači pristopili, komur bi to bilo ljubo. Naj tudi tukaj velja geslo: Svoji k svojim!

Iz Savinjske doline. (»Vse za vero, dom, cesarja!«) To je naše staro geslo, in naši poslanci so nam obljubili, po tem geslu se zvesto ravnati. So-li se držali tega gesla v važnem boju, ki se bje sedaj na Dunaju zoper Luegerja in njegovo stranko? Da Lueger ni dobil potrjenja, s tem smo mi lahko zadovoljni, tako trdi člankar »Südost. Post.«. Mi pa trdimo, da ne, in večina zavednega ljudstva našega pravi istotako. Lueger je nemškega rodu, in če to javno izreče, mu-li smeš to zameriti? Da bi pa on hotel zatirati nenemške narode, to je drzna trditev. Če se je zavezal z nemškimi nacionalci, storil je to zato, da otme Dunaj liberalnega jarma. In ko je z njimi dosegel to zmago, je rekel, da bo kot župan gledal, da ostane Dunaj nemško in katoliško mesto; ali bi bilo bolje, ko bi obljubil, da hoče posnemati ljubljanski mestni zastop ter najhujšim svojim in svojega naroda nasprotnikom zagotoviti častno meščanstvo? Da je ob času, ko se je bil volilni boj na Dunaju, ostal zvest svojim zaveznikom ter ni glasoval, da mora biti slovensko-nemška gimnazija ravno v Celju, zaradi tega zamore njegov nasprotnik postati le, kdor še ni nikoli stal na čelu volilnega boja, kdor ne zna ali noče uvaževati propada židovskega liberalizma na Du-

naju, in kdor vse presoja le z ozkega narodnega stališča. Lueger je mož, ki se ne sramuje očitno izreči, da je krščanski mož; on je mož, ki navdušeno zagovarja načela in koristi kršč. vere ter pogumno nastopa zoper nje zaklete sovražnike. Od grofa Hohenwarta se kaj takega jaz ne spominjam. Če je grof-minister žaljen, tedaj pogumno nastopi, če je pa Bog zasmehovan in naša sv. cerkev napadana, da bil z enako unemo nastopil v obrambo ali v državnem zboru ali v kakšnem zborovanju katoličanov, tega še nisem slišal. So-li tedaj zvesti našemu geslu poslanci, ki grelo s Hohenwartom proti Luegerju? »Vse za vero!« Dve reči ima naš narod, ki mu morata biti dragi kot očesi, to je vera naša in materin jezik. Kdor podpiše te besede našega Slomška, ta potem ne sme gledati le z narodnim očesom, z verskim pa mižati; ta ne sme občutiti vsake smeti v narodnem očesu, po verskem pa se mirno pustiti biti s pestmi. Da gre grof Hohenwart z grofo m. Badenijem rajši, kakor z — Luegerjem, to je umevno, kakor je umevno, če je vodja Hohenwart nasprotnik vodji Luegerju, zakaj redko kdo ima tisto nesebičnost, da bi rekel s sv. Janezom Krst.: »On mora rasti, jaz pa pojemati« (Jan. 3, 30.); a težko je umeti, zakaj bi bil zastopnik ljudstva, ki je toliko hudega prestalo in še trpi od židovskega liberalizma, zakaj bi bil nasprotnik zmagovalcu tega nasilnika? Tudi za Klunom ne more iti noben poslanec, ki si hoče rešiti zaupanje pri svojih volilcih. Poslanec Klun se dá doma na Kranjskem v listu, ki imenuje boj na Dunaju boj med vero in neverstvom, priporočiti kot kandidat katol. stranke zoper liberalno, na Dunaju gre z liberalno stranko in madjarskimi frimasoni zoper krščanskega Luegerja; poslanec Klun pozdravlja zbrane krščanske socialiste v Zagorju na Kranjskem, na Dunaju kljune rad po krščanskih socialistih, kedar in kolikor le more. Mi na Štajarskem bi rekli takemu zastopniku s pesnikom: »Po vetru plašč obrača mož sebičen, — tedaj hodi z Bogom!« — Vse kaže, da bo navzlic železne roke Badenijeve rastla stranka Luegerjeva, Hohenwartova pa se krčila, saj se tudi v politiki izpolnjuje izrek božji: »Da bi le bil mrzel ali topel, ker si pa mlačen, in ne mrzel ne topel, te bom začel izpljuvati iz ust svojih.« Dokaz so nam lahko Staročehi z Riegerjem, ali pa kristijani na Ogerskem. Bo-li nasprotje s tako krepko stranko imelo koristne nasledke za naš »dom«? Poleg tega so s tem nasprotjem Hohenwartovci našemu narodu nakopali znak nehvaležnosti do vrlih nemških konservativnih poslancev, ki so vedno podpirali naše narodne težnje. Da bi se morale brez ožira na stranko braniti naše ustavne pravice proti samovolji ministra in uplivi madjarske oholosti, to je še pa posebno važno. Samovlastni Herod je dal umoriti apostola Jakoba. »Videti pa, da je to Judom všeč, je dal še tudi Petra ujeti«. Badeni, »videti, da je večini poslancev všeč«, bo tako tudi drugod ravnal. Pa kaka sramota se, ukloniti se madjarskim spletkam! In kako upliva to na dinastični čut, če ljudstvo primerja Luegerja z Banlijem ter vidi, da Banli sme biti cesarjev minister, Lueger pa ne dunajski župan? Tedaj mož beseda: Vse za vero, dom, cesarja! Savinjecan.

S Slatine. (Nova občina pogorela.) Slatinski gospodje so se kar penili jeze, ko se jim je vzelo pred tremi leti občinsko gospodarstvo in izročilo g. Krtu in njegovi stranki. Ne, dejali so, v »krtovi deželi« se nam pa nič kaj ne dopade, Slovincem pa že ne bomo pokorni! In kaj si izumijo bistre glavice? Raztrgajmo občino, mastni kos obdržimo za-se, suhe rebre pa naj obirajo Slovinci! Zgrabili so slatinsko zdravilišče, katero plačuje nad 4000 gold. davkov, pridejali ma največje nemškutarske davkoplačilce in nekoliko slovenskih izdajce, pa je bila gotova nova občina. Zda pa hajdi v Gradec

z novorojenim pankrtom! Deželni odbor in zbor ga veselo pozdravita, krstita »Gemeinde Kurort Sauerbrunn«; dr. Wannisch in dr. Reicher sta mu bila botra in mu poklonila črnordecerumeni križevnik. Zastonj se upirata naša poslanca, g. dr. Jurtela in g. dr. Sernec razdelitvi slatinske občine; ne, slatinski nemškutarji hočejo tako imeti, mora se zgoditi, je pravično, ali krivično, kaj to briga Slovence! Potem pa še na Dunaj; kajti graški gospodje, če tudi Nemci, vendarle niso najvišji, zadnjo besedo imajo še govoriti gospodje ministri in pa presvetli cesar. Ob enem vloži slatinska občina pritožbo na ministerstvo radi krivične razdelitve slatinske občine. Dokazala je, da zaradi nove občine stara občina, ki bi se razcepila na dva dela, ne bi mogla vspevati, je torej to združenje proti § 3 občinskega reda za Štajarsko. Dokazala je nadalje, da nova občina nikakor ni potrebna, da torej tudi ni po želji mnogih davkoplačilcev; kajti dobra tretjina posestnikov, ki bi spadali k novi občini, je nasproti; le slatinski uradniki in pa davkoplačilci, ki imajo kot vozniki, obrtniki in delavci dobiček od slatinskega zdravilišča, so se podpisali — deloma prosto-voljno, deloma prisiljeni za novo občino. Ministerstvo je razvidelo naše tehtne razloge in svetlemu cesarju ni priporočalo odloka deželnega zbora. In letos, ravno na svoj god so svetli cesar zavrgli predlog nove občine, kakor bi hoteli reči: »Vi Slatinčani, ostanite, kar ste, od Slovencev se pa učite poštenosti in varčnega gospodarstva v občinskih zadevah!« — In nova nemška šola? Za vsikdar v krtovi deželi! In Slatinčani se jezijo, da je ni porušil letošnji potres.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. V soboto so v državnem zboru poslanci dovolili število vojaških novincev za prih. leto. Neprijetno so slovanske poslance zadele besede domobranskega ministra o neobhodni potrebi nemškega jezika pri vojakihi. Potem je bil razgovor o razpuščenju dunajskega zastopa. Nujna predloga sta o tem stavila Dipauli in Pattai, interpelacijo pa Hauck. Takoj je odgovoril grof Badeni, na kar so govorili Dipauli, Pattai, Palfy, Kaizl, minister Gleisbach, Zaleski, Bareuter, Kopp, Schlesinger, minister grof Ledebur, Suess, Lueger in Menger. Nato se je nujnost obeh predlogov odklonila. Ker pa večina konservativnega kluba ni dovolila Dipauliju staviti tega predloga, so iz tega kluba izstopili Dipauli, dr. Ebenboch in sedem drugih nemško-konservativnih poslancev, ki bodo dne 25. nov. ustanovili »katoliško ljudsko stranko«.

Česko. Ker je več nemških konservativcev istopilo iz konservativnega kluba, odložil je državnozborski mandat češki grof Sylva Tarouka. — Češki veleposestniki bodo pri deželnozborskih volitvah zmagali s svojimi kandidati, ker imajo okoli 20 glasov večine.

Štajarsko. V soboto se je v Gradcu ustanovil veliki odbor za zidanje nemškega in dijaškega doma v Celju. Na tem shodu je spet c. kr. uradnik dr. Wokaun udrihal po Slovincih, in sklenili so, da se izda oklic na vse Nemce, kajti »da se reši celjsko nemštvo iz nevarnosti in sile slovenske, na to mora delati ves nemški narod!« Res, celjsko nemštvo grozno pojema!

Koroško. Prih. nedeljo priredi katol. politično in gospodarsko društvo za Slovence javen shod v Šmarjeti pri Velikovu. — Deželni poslanec Plavec je ono nedeljo poročal svojim volicem v Velikovu. Udrihal je po vsem svetu, ker je z vsem nezadovoljen; volilci pa z njim, ker so mu pozabili izreči zaupnico.

Kranjsko. Danes 21. nov. volijo kmečke občine deželne poslance. Skoro gotovo zmagata katoliško-narodna stranka z vsemi 16 kandidati; narodno stranka je postavila samo 8 kandidatov. — Tri dni se je po dolenskih mestih priporočal za kandidata dr. Tavčar, najhujši nasprotnik duhovščine. — Pregled železniške proge Ljubljana-Vrhnika je bil dne 24. okt.

Primorsko. Minoli teden je bila porotna obravnava v Gorici; zatoženec in priče niso znali nič laski, vendar se je sodilo v laškem jeziku. Čudež, ako je bila obsodba pravična! — V Trstu na deželnem sodišču so samo italijanski napisi, isto tako je skoro povsod pri sodiščih v Istri. Kdaj bode boljše? Dunajska vlada še nič ne ve o ondotnih narodnih razmerah.

Hrvaško. Od 54 dijakov, ki so bili pred sodiščem, ker so bili pri zažiganju ogerske zastave, so 4 oproščeni, eden je dobil 6 mesecev, eden 5, 7 štiri mesece, 27 tri in 13 dva meseca ječe. To je kruta obsodba na ljubo Madjarom. — Tudi mesto Belovar je imenovalo ogerskega ministerskega predsednika Banffyja častnim meščanom. Sramota!

Ogersko. Naučni minister Vlasie je obnovil deželni šolski svet z 12 udi, izmed katerih je kar edenajst židov! — Krščanska ljudska stranka se prav vrlo utrjuje. Pri zadnjih volitvah je v mnogih komitatih zmagala sijajno. Le v večjih mestih so zmagali liberalci, v nekaterih komitatih pa le z zvijačami.

Vnanje države.

Rim. Dne 16. nov. je bil pri sv. očetu apostolski delegat iz Armenije, Altmayer, da je poročal o žalostnih razmerah armenskih. — Sv. oče so na smrt bolnemu grofu Tasffeju poslali apostolski blagoslov.

Francosko. Predsednik republike in vsi ministri razun enega so framasoni; toda minister vnanjih stvari, ki boja ni framason, je bogotajec in hud sovražnik sv. cerkve. — Žid Arton je na Angleškem pod ključem. Ako pride pred francosko sodišče, bode brž izdal vse poslance, katere je v panamski zadevi podkupil.

Angleško. Zadnjo soboto so bile po vsej deželi občinske volitve, ki so ugodno izpadle za konservativce, ki so zelo podobni našim liberalcem. Mnogo občin si je za predstojnike izvolilo člane gosposke zbornice.

Belgijsko. Tudi v tej državi so bile občinske volitve in sicer po novem volilnem redu. Liberalci so hudo pogoreli, v nobenem zastopu nimajo večine. V glavnem mestu Bruselju n. pr. je izvoljenih 12 liberalcev, 10 katoličanov in 9 socialistov.

Nemško. Cesar Viljem je pri svojih podložnikih kaj malo priljubljen. Letos jih je zaradi razžaljenja veličanstva bilo obsojenih že 781 oseb. Toliko jih zaradi tega zločina ni obsojenih v vseh drugih evropskih državah. Zaradi razžaljenja veličanstva je nedavno bil obsojen tudi vodja socialistov, Liebknecht.

Rusko. Mlada carica je povila hčerko, kateri so pri sv. krstu dali ime Olga. — List »Novoje Vremja« pravi o prestopu bolgarskega princa Borisa k pravoslavni veri, da to nikakor ni vse, kar Rusi od Bolgarjev zahtevajo, ako ti hočejo, da jim bodo Rusi zopet prijatelji.

Bolgarsko. Knez Ferdinand je dobil sina, ki so ga krstili na ime Ciril. — Dne 3. nov. so v Srednem postavili prvi spomenik domačinu, namreč Levskemu, ki je za turškega vladanja deloval za duševno in politično prostost svojega ljudstva, ter umrl kot mučenec.

Turško. Uboge Armence se vedno koljejo ne samo Turki, ampak zlasti divji Kurdi, ki so jih že več tisoč pomorili, do 100tisoč revežev pa je glada pomorila. Grozno so gospodarili Turčini v mestu Erzerumu, kjer je bilo tri tisoč kristjanov pobitih. Od Erzeruma do Trapecunta v Mali Aziji ni vasi, kateri bi bili zloča-